

Analyse: van $\mathbb{R}$ naar $\mathbb{R}^n$ hoorcollege

Extrema in $\mathbb{R}^n$ (22)

Gerrit Oomens
G.Oomens@uva.nl

Korteweg-de Vries Instituut voor Wiskunde
Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica
Universiteit van Amsterdam

Vinden van extrema (in $\mathbb{R}^2$)

Om extrema te vinden van een differentieerbare functie, zoeken we een punt met $f'(\vec{a}) = 0$. We willen dan onderzoeken wat voor punt $\vec{a}$ is. Wanneer f een C^2 functie is, bekijken we de **Hessiaan**

$$H_f(\vec{a}) = \begin{bmatrix} (D_{11}f)(\vec{a}) & (D_{12}f)(\vec{a}) \\ (D_{21}f)(\vec{a}) & (D_{22}f)(\vec{a}) \end{bmatrix}.$$

- Als de eigenwaarden van $H_f(\vec{a})$ kleiner dan 0 zijn ($H_f(\vec{a})$ is **negatief definitief**), dan neemt f een sterk lokaal maximum aan.
- Als de eigenwaarden van $H_f(\vec{a})$ groter dan 0 zijn ($H_f(\vec{a})$ is **positief definitief**), dan neemt f een sterk lokaal minimum aan.
- Als $H_f(\vec{a})$ zowel positieve als negatieve eigenwaarden heeft (**indefinitief**), dan heeft f geen extremum in $\vec{a}$ (**zadelpunt**).

Truc: het teken van de eigenwaarden λ_1, λ_2 is makkelijk te bepalen door $\text{tr } H_f(\vec{a}) = \lambda_1 + \lambda_2$ en $\det H_f(\vec{a}) = \lambda_1 \lambda_2$.

Complicaties

Indien de Hessiaan in een stationair punt $\vec{a}$ te veel eigenwaarden 0 heeft, geeft deze geen informatie. We moeten dan op een andere manier het gedrag van f rond $\vec{a}$ onderzoeken, bijvoorbeeld door naar de **niveaokrommen** $f(\vec{x}) = c$ te kijken.

Als we bekijken $f: E \rightarrow \mathbb{R}$ waar E niet open is, zullen we ook naar randextrema moeten zoeken. Hiervoor kunnen we de rand parametriseren als een kromme $(x(t), y(t))$ en zoeken naar extrema van

$$g(t) = f(x(t), y(t)).$$

Vervolgens moeten we onderzoeken of deze ook extrema van f zijn.

Voorbeeld

Bekijk $f(x, y) = x^2 + y^2 + x$ op $E = \{(x, y) : x^2 + y^2 \leq 1\}$.

- We bepalen de partiële afgeleiden:

$$\begin{aligned} D_1 f(x, y) = 2x + 1 = 0 & \Rightarrow x = -\frac{1}{2} \\ D_2 f(x, y) = 2y = 0 & \Rightarrow y = 0 \end{aligned}$$

- We zien $f'(x, y) = 0$ in $(-\frac{1}{2}, 0)$. Er geldt

$$H_f(x, y) = \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 2 \end{pmatrix},$$

dus $H_f(-\frac{1}{2}, 0)$ is positief definitief: dit punt is een inwendig sterk minimum.

Voorbeeld

Bekijk $f(x, y) = x^2 + y^2 + x$ op $E = \{(x, y) : x^2 + y^2 \leq 1\}$. We hebben gezien dat f een inwendig sterk minimum heeft in $(-\frac{1}{2}, 0)$.

- We parametriseren de rand met $(\cos t, \sin t)$ waar $t \in [0, 2\pi)$:

$$g(t) := f(\cos t, \sin t) = \cos^2 t + \sin^2 t + \cos t = 1 + \cos t.$$

- Dan is $g'(t) = -\sin t$. We vinden 2 mogelijke randextrema:

$$t = 0 \quad \Rightarrow \quad (x, y) = (1, 0)$$

$$t = \pi \quad \Rightarrow \quad (x, y) = (-1, 0)$$

- Merk op: 0 is een maximum van g . De functie f neemt op E ergens een maximum aan, maar niet in een inwendig punt. Dus moet $(1, 0)$ een absoluut (sterk) randmaximum van f zijn.
- Het punt π is een minimum van g . Het zou dus kunnen dat $(-1, 0)$ een randminimum van f is met $f(-1, 0) = 0$. Echter

$$f(x, 0) = x^2 + x = x(x + 1) < 0 \quad \text{als } x > -1.$$

We concluderen dat $(-1, 0)$ geen extremum van f is.

Samengevat

Bekijk een functie f op een gesloten gebied $E \subset \mathbb{R}^2$ met rand. We willen de extrema van f vinden:

- Bepaal $D_1 f$ en $D_2 f$ en stel deze gelijk aan nul om de (inwendige) stationaire punten te vinden.
- Bepaal $D_{11} f$, $D_{12} f$ en $D_{22} f$ en vul de stationaire punten in om de Hessiaan in elk punt te berekenen.
- Als er geen eigenwaarden 0 voorkomen, kunnen we inwendige extrema classificeren. Bestudeer anders het gedrag van f rondom de stationaire punten.
- Parametriseer vervolgens de rand (evt. in stukken) met een $g: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}^2$.
- Bepaal de extreme punten van g , bijv. door $g' = 0$ op te lossen. Let ook op de randwaarden $g(a)$ en $g(b)$.
- Controleer voor elk extremum van g of dit correspondeert met een extremum van f , bijv. door
  - te gebruiken dat iedere continue functie een minimum en maximum moet aannemen op een compact gebied,
  - punten in een omgeving van het extremum in f in te vullen, of
  - naar het teken van de afgeleides $D_1 f$ en $D_2 f$ te kijken.